

IV.

Den kooperative Bevægelse i Tyskland og
England.

Det svenske Kommerskollegiums Afdeling for Arbejdsstatistik meddeler i sit Maanedsskrift en Artikel-Serie om Kooperationens Omfang i forskellige Lande, hvoraf vi anføre nedenstaaende Oplysninger.

I Tyskland fandtes ved Udgangen af 1908 henved 27000 indregistrerede kooperative Foreninger med tilsammen godt 4,100000 Medlemmer. Dette Tal indbefatter utvivlsomt en Del Dobbeltgængere, Personer, som er Medlemmer af to eller maaske flere Foreninger, men paa den anden Side findes der kooperative Foreninger, som ikke er indregistrerede, og hvis Medlemmer altsaa ikke er medregnede i ovennævnte Tal. Under Forudsætning af at disse to Momenter ophæve hinanden, og at hvert af de 4,1 Mill. Medlemmer repræsenterer en Husstand paa gennemsnitlig 5 Personer, kan man regne, at den kooperative Bevægelse i Tyskland omfatter ca. 20 Mill. Mennesker eller en Tredjedel af Befolkningen.

For Aaret 1907 foreligger der Oplysninger om de kooperative Foreningers Fordeling efter Virksomhedens Art. Langt den overvejende Del af Foreningerne er Laane- og Forskudsforeninger efter Schulze-Delitzsch og Raiffeisen'sk Mønster. Af saadanne lokale Kreditforeninger fandtes 15600 med 2,114000 Medlemmer. En betydelig Rolle spiller imidlertid ogsaa Foreninger for Indkøb og Forædling af Raastoffer (Indkøbsforeninger for Saakorn og Kunstgødning, Andelsmejerier, Andelsslagterier, Andelsbrønderier osv.). Tallet paa Foreninger af disse Arter er ca. 7100, Medlemstallet 526000. Den tredje større Gruppe af kooperative Foreninger er Konsumentforeningerne, ca. 2800 Foreninger med 1,187000 Medlemmer. Indenfor denne Gruppe spiller de egentlige Forbrugsforeninger (for Vareindkøb) Hovedrollen, men der findes

ogsaa et betydeligt Antal Byggeforeninger o. l. Antallet af Konsumentforeninger af industriel Karakter (Bagerier, Bogtrykkerier) er derimod ringe og i Tilbagegang. Foruden de tre nævnte Hovedgrupper findes der 2—300 Foreninger (med ca. 34000 Medlemmer) af blandet Natur: kooperative Badeanstalter, Sygehuse, Skoler, Grundkøbsforeninger osv. I de senere Aar har Indkøbs- og Forædlingsforeningerne været i stærkest Fremgang, medens Kreditforeningerne er gaaet tilbage i Antal.

De tyske kooperative Foreninger er for største Delen sammensluttede i Centralorganisationer. Saaledes omfatter »der Zentralverband deutscher Konsumvereine« ca. 1000 Foreninger med henimod 80000 Medlemmer og en Omsætning paa over 300 Mill. Mk. aarlig (heri dog dobbeltregnet ca. 60 Mill. Mk., repræsenterende Engros-Indkøb).

— I Storbritannien og Irland fandtes i 1907 kun 1541 kooperative Foreninger med produktivt og distributivt Formaal, men disse Foreninger havde et samlet Medlemstal af ikke mindre end 2,353000 eller 10⁰/₁₀ af hele Storbritanniens Befolkning over 20 Aar. Deres Kapital beløb sig til over 45 Mill. £, Omsætningen til ca. 120 Mill. £ og Gevinsten til nærvæd 12 Mill. £ aarlig.

En Del af de engelske kooperative Foreninger har Vareproduktion som Hovedformaal, men baade Engros- og Detailsalgs-Foreningerne driver ogsaa Vareproduktion. Den hele Værdi af de kooperative Foreningers Produktion er for Aaret 1907 opgjort til ca. 20 Mill. £. Der har i de sidste 10 Aar været stærk Stigning i Værdien, men Fremgangen falder fortrinsvis paa Indkøbsforeningernes Fabrikker, mindre paa de egentlige Produktionsforeninger (her er f. Eks. Møllernes Produktionsværdi i Tilbagegang).

Af hele Omsætningens Beløb falder ca. 30⁰/₁₀ paa Engrosforeningerne. De to store Foreninger, »English Wholesale Society« og »Scottish Wholesale Society« omsatte i 1907 Varer for henholdsvis 24,8 og 7,6 Mill. £. Især er den kooperative Engroshandel af forholdsvis stor

Betydning i Skotland, som pr. Indbygger opviser en langt større Omsætning end noget andet Land i Europa; efter Skotland følger England og Danmark, derefter i lang Afstand Schweiz og Finland, Frankrig og Tyskland.

De kooperative Detailforeninger i Storbritannien og Irland har i de sidste 10 Aar forøget deres Omsætning mindre stærkt end Produktionen og Engroshandelen. Omsætningen udgjorde i 1907 for England-Wales over 53 Mill. £, for Skotland ca. 15 Mill. £.

V.

Internationale Aftaler angaaende Understøttelse af Udlændinge.

Paa den i August Maaned i København afholdte internationale Kongres for offentlig Forsorg og privat Velgørenhed førtes der bl. a. Forhandlinger om ovennævnte Spørgsmaal, og der vedtoges en Resolution, hvori den danske Regering opfordres til at tage Initiativet til en diplomatisk Konference om Sagen.

Resolutionen gaar ud paa, at Kongressen udtaler følgende Ønsker:

»I. Forsikring. At i de forskellige Lande de Institutioner, der ere oprettede til Forsikring mod Livets Risiko — Præmieforsikring eller gensidig Forsikring — mere og mere har Opmærksomheden rettet paa Udlændinges Ligestilling med Indlændinge. Hvis det er nødvendigt, især i Tilfælde af vedvarende Invaliditet og Alderdom, maa der træffes internationale Aftaler paa Grundlag af Gensidighed.

II. Forebyggende Understøttelse. At Forsørgelsesvæsenet, den private Velgørenhed og særlig de nationale Velgørenhedsselskaber, der er oprettede i Udlandet til Fordel for Landsmænd, mere og mere arbejder